

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE. — DOCTRINA. — JURISPRUDENȚĂ. — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, GEORGE MEITANI, G. G. DANIELOPOLU,
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

REVISTA APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADELA SF. SPIRIDON, 3
TELEFON 41/57

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. revista nu apare

GR. G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaogă timbrul postal

Tabla de materii pe anul 1915, fiind apărută, se va expediă sub bandă separată, cu poșta de Joi, la toți abonații cari au achitat abonamentul.

D-nii abonați rămași în întârziere, sunt rugați, pentru a putea primi tabla de materii, să trimeată cât mai neîntârziat sumele ce datoresc.

SUMAR:

Ordinea publică în dreptul internațional privat, de C. N. Busdugan. JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Dialta Curte de casațiune și justiție, secțiuni-unite*: Ministerul de finanțe cu Roza Meini.

Curtea de apel din București, secțiunea I: General I. C. Deșliu cu Ministerul de finanțe.

Tribunalul comercial Ilfor, secțiunea I: B. Aftalion cu firma «Eisenhüttenwerk Thalle».

Tribunalul județului Bacău, secțiunea II: Pavel, zis Iorgu Stoian, cu Ministerul public.

Ordinea publică în dreptul internațional privat

(URMARE*)

După Despagnet, ar fi de ordine publică: 1° legile reputate necesare menținerii Statului politic și social; legile politice și administrative de competență și procedură; legile penale; 2° legile civile, a căror aplicare este considerată ca necesară conservării Statului, și nu toate acele cari sunt de un oarecare interes pentru el; ar fi astfel de ordine publică art. 1382, 340 c. civ. (art. 998 și 307 c. civ. român), legea din 23 Martie 1855 asupra transcripțiunii; legile asupra uzurei și legea care organizează legitimarea copiilor naturali sau care fixează rezerva unora dintre moștenitori¹⁾.

Un autor, Domin-Petrushevecz, în cartea sa *Précis*

*) Vezi *Dreptul* No. 79 și 81 din 1915.

N. R.

1) Fr. Despagnet, *Précis de droit international privé*, 5-a edition, p. 361.

d'un code de droit international, la art. 200, rezumă astfel regulele relative la ordinea publică: «Nici un act un este valabil, dacă este contrar bunelor moravuri sau dreptului public, instituțiilor și prohibițiilor existând în țară, unde trebuie să fie executat»²⁾. Un alt autor, distins profesor la facultatea de drept din Havana, Antonio S. De Bustamente Y. Sirven, face deosebire, de asemenea, aproape ca și Laurent, între legile cari interesează Statul și acele ce privesc pe naționali sau membrii Statului. «Dreptul Statului și dreptul indivizilor, naționali sau străini, prezintă un caracter egal în sferile lor respective. Natura relațiilor juridice cere și permite, după cazuri, să se explice dreptul național, după cum ea cere și permite în alte împrejurări aplicarea legii străine. Și nu trebuie înțeles legile de ordine publică internațională³⁾, ca fiind în contradicere cu natura raporturilor vieții juridice⁴⁾. El susține că aplicarea acestor legi nu prezintă cele de mai multori nimic excepțional; totuș, faptul că unele raporturi de drept sunt supuse în un Stat la unele reguli și în altul la regule diferite, a făcut să se producă erori asupra chestiunii». Or, este tocmai în cazul când aceste regule sunt diferite și aparțin ordinii publice, că se afirmă caracterul excepțional al acestor legi. Fiecare din aceste națiuni va face să prevaleze dreptul său în măsura în care relațiunile juridice ce regulează, și care sunt sau nu contrarii ordinii publice internaționale, vor fi chemate să se realizeze pe teritoriul său, fie prin efectul convențiunii

2) Acest autor e citat de Weiss în cartea sa, *Traité théorique et pratique de droit international privé*, t. III, p. 85, notă.

3) De Bustamente, admite, ca și Weiss, Despagnet și Brocher, cum se va vedea mai departe, denumirea de *ordine publică internațională*, prin opunere la *ordinea publică internă*.

4) De Bustamente, *Estudio de Derecho internacional privado*, p. 104, citat de Albérico Rolin, *op. cit.*, t. I, p. 314, și de Pillet, *op. cit.*, p. 371, notă.

sau prin hazardul împrejurărilor⁵⁾. Autorul enumeră apoi legile de ordine publică, cari, în caz de conflict cu o lege străină, trebuie să fie preferate în țara unde sunt decretate. În aceste legi ar intra regulile de drept internațional privat, astfel cum sunt stabilite de legea națională, dreptul politic și administrativ, dreptul penal, dreptul de procedură, legile civile și comerciale, cu un caracter esențialmente moral, legile civile și comerciale, cu un caracter cu totul economic, politic sau juridic. Și această formulă, ca și aceea a lui Laurent și cele precedente, nu este de natură a ne da o idee precisă despre legile de ordine publică și a stabili regulile generale în această materie. Protecțiunea intereselor particularilor, zice Pillet, face parte din numărul funcțiunilor celor mai sigure și mai importante ale Statului; și totuș această funcțiune se traduce în afară prin legi, al căror caracter extrateritorial nu e contestat de nimeni.

Weiss, distinge legile de ordine publică în legi de ordine publică internă și legi de ordine publică internațională. Ordinea publică internă, căreia trebuie să se supună fără deosebire toți naționali, își exercită puterea sa în interiorul unui singur Stat, în rezortul unei singure și aceeași legi și în raporturile unui suveran cu supușii săi naționali. Ordinea publică internațională, din contră, apare în raporturile unui individ și a unui Stat, din care nu face parte prin origina sa. Ordinea publică internă își exercită influența sa în interiorul unui Stat, impunându-se tuturor supușilor lui; despre această ordine publică vorbește art. 5 din codul nostru civil. Ordinea publică internațională, din contră, se impune tuturor, cari se găsesc pe teritoriul unui Stat, fie străini, fie naționali⁶⁾. Să luăm un exemplu spre a pune în evidență mai mult această diferență. După cum rezultă din textele codului nostru civil, trebuie considerat că Statul și capacitatea persoanelor sunt de ordine publică, că în puterea acestui principiu, Românii n'ar putea face nici o convențiune, prin care să se aducă vre-o modificare regulilor fixate de lege. Din punctul de vedere internațional însă, este admis astăzi aproape pretutindeni ca Statul și capacitatea străinilor să fie cârmuite în mod cu totul deosebit de legea țării lor, astfel că, dacă legea națională a străinului ar permite acestuia să aducă vre-o modificare prin convențiune statului și capacității sale, să nu se refuze în România efectele unei atari convențiuni. Majoritatea legală, după art. 434 din codul civil român, fiind la 21 ani, nu e permis Românilor de a contraveni prin convențiune, să modifice această vârstă,

să se proclame, de exemplu, capabili de a contracta la 20 ani. Din contră, un Spaniol, nedevenind major decât la 23 ani (art. 320 c. civil spaniol), ar putea contracta valabil pe teritoriul nostru la 21 ani, dacă legea sa națională îi încuviințează aceasta.

Aceste două ordine publice, zice Weiss, nu sunt identice, ceea ce se poate spune, este că ordinea publică internațională intră în ordinea publică internă, formând o subdiviziune. «Regulele cari sunt de ordine publică internațională, în sensul că aplicarea legilor străine nu poate să-i aducă atingere, sunt prin aceasta și mai cu seamă de ordine publică internă, în sensul că convențiunile particulare ale naționalilor n'ar putea să le înfrângă. Dar reciprocul n'ar fi adevărat, și ar fi o eroare să se creadă că simplele dispozițiuni de ordin public intern sunt protejate contra aplicării legilor străine⁷⁾.

Când vine vorba acum la precizarea domeniului ordinii publice internaționale, adică de a ne spune, în cazul unui conflict de legi, când principiul personalității dreptului trebuie înlăturat spre a face loc legii teritoriale, Weiss recunoaște că această înlăturare constituind o excepțiune, trebuie, ca orice excepțiune, să fie îngădită în cele mai strânse limite.

În conformitate cu teoria sa, el enumeră printre legile de ordine publică, cărora străinul trebuie să se supună, legile constituind *dreptul public* al Statului pe teritoriul căruia străinul voiește să-și exercite activitatea sa juridică. Dreptul public determină constituția și guvernul țării, el regulează exercițiul suveranității, bazele organizației administrative sau judiciare, competența tribunalelor. el fixează drepturile cetățeanului și arată limitele acestor drepturi. Deasemenea, între legile de drept public trebuie cuprins în principiu cel puțin, zice el, pe acele cari se ocupă de organizarea proprietății funciare. «Toate aceste reguli interesează în cel mai înalt grad existența și conservarea Statului, și nu poate atârna de un singur individ, de un străin, de a veni să se pună contra lor, de a veni să reclame la noi, în puterea legii sale personale, drepturi mai întinse de cât acele de care se bucură însăși naționalii noștri⁸⁾.

În *ordinea publică internațională* mai cuprinde apoi legile cu un caracter penal și încolo lasă la aprecierea judecătorului să recunoască și să decidă dacă o lege este de ordine publică internațională și că prin urmare trebuie să aibă precădere asupra legii personale a străinului. Judecătorul va trebui să aibă în vedere scopul ce și-a propus legiuitorul să atingă, când a edictat cutare sau cutare dispoziție. «Dacă acest scop a fost de a se ocupa de interesul general, sau cel puțin de ideea uneori greșită ce legiuitorul și-a făcut de el, sub rapor-

5) Albéric Rolin, *op. cit.*, t. I, p. 314.

6) A. Weiss, *Traité théorique et pratique de droit international privé*, t. I, pag. 84 și urm. Aceeași distincție o face și Despagnet, *Précis de droit international privé*, p. 362; Ch. Brocher, *Cours de droit international privé*, t. I, pag. 103; De Bustamente, *El orden publico*, p. 76 și urm. citat de Weiss.

7) Weiss, *op. cit.*, t. I, p. 87.

8) Weiss, *op. cit.*, t. I, p. 90.

tul economic, moral sau religios, și dacă acest interes general pare să fie compromis prin aplicarea unei legi străine, judecătorul nu trebuie să lase aceasta din urmă la o parte și să decidă, prin aplicarea *lex fori*, diferențdul adus înaintea sa»⁹⁾.

Asupra acestei distincțiuni, credem întemeiată părerea lui Pillet, care o combate. Savantul autor constată că distincțiunea, prin faptul însuș că există, face ca expresiunii de *ordine publică* să nu i se dea semnificarea precisă din punctul de vedere al unei clasificări metodice. «Ea desemnează în acelaș timp două categorii de legi foarte deosebite una de alta, foarte neegale în întindere și care, în realitate, n'au nimic de comun decât caracterul lor obligatoriu. Aplicându-se și unei legi și celeilalte, ea nu caracteriză mai special nici pe una, nici pe cealaltă și scapă oricărei definițiuni riguroase prin varietatea obiectelor pe care o silește să îmbrățișeze. Este o terminologie imperfectă, responsabilă în o lungă măsură de dificultățile acestei materii»¹⁰⁾.

Un alt autor, cunoscut prin lucrările sale de drept internațional privat, profesor la facultatea de drept din Lyon, E. Bartin, distinge dispozițiile de ordine publică propriu zise de dispozițiile penale și de poliție.

Teoria ordinei publice nu se rapoartă, după el, decât la cele dintâi, și distincțiunea ce el o face se sprijină pe ideia că teritorialitatea legilor de ordine publică este o excepție la aplicarea normală a legii competente străine. «Judecătorul, care împarte justiția în numele acestei legislații, substituiește în mod excepțional dispozițiile sale, considerate ca dispoziții de ordine publică, dispozițiilor legii străine, care ar fi normal aplicabil raportului de drept litigios, dacă ne ținem de regulile ordinare de conflict pe care legea țării judecătorului le consacră ea însăș. In un cuvânt, legea judecătorului sezasat intervine aici în mod excepțional și prin derogare la principiile generale ale dreptului internațional privat, astfel cum le înțelege. Când, din contră, ea se aplică la un raport de drept ca dispoziție civilă de poliție, ea se aplică în mod normal și conform principiilor generale»¹¹⁾.

Prin teoria aplicabilă în dreptul internațional public, aceea a limitelor dreptului internațional în spațiu, autorul explică și caracterul excepțional al sistemului ordinei publice. Motivele cari îndreptățesc pe judecătorul unei țări să refuze excepțional aplicarea la un raport de drept dat legea unei țări străine, care face parte din comunitatea juridică, pentru că această lege ar fi contrară ordinei publice țării sale, sunt aceleași, din punctul de vedere juridic, cari l-ar conduce să refuze aplicarea la raport de drept dat legea normal competentă a unei țări străine, care nu face parte din comunitatea inter-

națională. «Și într'un caz și în celalt, în adevăr, judecătorul nu ține seamă de dispozițiile unei legi străine normal aplicabilă raportului de drept litigios, pentru că nu trebuie să colaboreze la aplicarea lor pe teritoriul țării unde judecă. Dispozițiile acestei legi nu merită să beneficieze pe acest teritoriu de regulile ordinare ale conflictelor de legi, pentru că aceste reguli se raportează la o prezumție de comunitate juridică, între Statul căruia aparține judecătorul și Statul străin căruia aparține legea normal competentă, și că orice prezumție de acest fel este tocmai exclusă prin caracterul acestor dispoziții în prima ipoteză, prin origina acestei legi, în cea de a doua»¹²⁾.

(Va urmă).

C. N. BUSDUGAN

12) E. Bartin, *op. cit.*, p. 191.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIUNI-UNITE

Audiența dela 24 Septembrie 1915

Președinta d-lui G. N. Bagdat, prim-președinte

Ministerul de finance cu Roza Meinl

TIMBRU ȘI ÎNREGISTRARE. — REGISTRE COMERCIALE. —
CONTRAVENTIUNE. — ART. 22-27 C. COM. — ART. 85 L. TIMBR.

Legea timbrului, fără a se ocupa de sancțiunea pusă de codul de comerț în caz când comerciantul nu ține registrele sale în regulă, reclamă ea singură, în interesul fiseului, ținerea de registre reale, în care comerciantul să-și treacă operațiunile, iar nu a unor registre în alb, pe care comerciantul să le poată prezenta neconținut, oricâți ani ar trece dela timbrarea lor.

Astfel fiind, întrucât e necontestat că un comerciant a prezentat agentului fiscal drept registre comerciale niște registre timbrate de câțiva ani în urmă și în care nu eră trecută nici o operațiune, este cert că o asemenea posedare de registre echivalează nu numai cu o ținere neregulată de registre, dar cu o complectă neposedare a registrelor comerciale, vizate de art. 22-27 c. com. și art. 85 din legea timbrului și, prin urmare, tribunalul numai cu violarea acestor texte de lege a putut apăra pe comerciantul contravenient de amenda la care a fost condamnat de fisc.

No. 12. — Casată, în urma recursului făcut de Ministerul de finance, sentința tribunalului Prahova, secț. III, No. 389 din 1914, în proces cu Roza Meinl.

9) Weiss, *op. cit.*, t. I, p. 93.

10) A. Pillet, *Principes de droit international privé*, p. 372.

11) E. Bartin, *Études de droit international privé*, II, p. 190.

S'a ascultat d-l avocat C. Marinescu, din partea Ministerului de finanțe, în lipsa intimatelor.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Greșită interpretare și violarea art. 85 din legea timbrului dela 1906, violarea art. 22, 27 c. com. și exces de putere.

«Roza Meinl, comerciantă din București, a fost pusă în contravenție pentru neposedere de registre. În fapt, contraveniența prezentase niște registre cu foi albe, vizate în 1910. Tribunalul de Ilfov, secția IV, infirmând procesul-verbal, iar Inalta Curte casând sentința acestui tribunal, tribunalul de Prahova, secția III, judecând ca instanță de trimitere, a anulat din nou procesul-verbal de contravenție, pe motiv că legea timbrului nu pedepsește decât lipsa de registre și refuzul de a le prezenta, iar nicidecum posesedarea acelor registre în mod neregulat, că numai codul de comerț pedepsește în cazurile arătate de această lege, ținerea neregulată a registrelor; că, de asemenea, legea fiscală vizează numai infracțiunile fiscale și că agenții fiscalului nu au căderea de a controla și decide dacă registrele sunt ținute conform prescripțiilor legii comerciale.

«Instanța de fond a pierdut din vedere că legea comercială prevede cum trebuie să fie ținute registrele comerciale, ca ele să valoreze ca registre, iar legea timbrului impune neguțătorilor obligația ca registrele, pe care trebuie să le aibă conforme cu cerințele codului de comerț, să le prezinte agenților fiscali. Aceasta însemnează că registrele cu foi albe nu pot avea valoarea registrelor comerciale. Legea timbrului, fără a se ocupa de sancțiunea pusă de legea comercială, comercianților cari n'au ținut registre în regulă, impune ea singură și în interesul ei exclusiv — interes ușor de înțeles — ținerea și timbrarea registrelor adevărate, iar nu foi albe, pe tot timpul cât se va face comerțul.

«Tribunalul de Prahova, secția III, dând la o parte considerațiunile de mai sus, a interpretat greșit și a violat art. 85 din legea timbrului dela 1906, a violat art. 22, 27 c. com și a comis un exces de putere».

Având în vedere sentința adusă în recurs, din care se constată că Roza Meinl, fiind condamnată la amendă de fisc, prin procesul-verbal din 11 Octombrie 1913, pe baza art. 85 din legea timbrului, pentru că neposedând registre comerciale în conformitate cu legea, de oarece n'a trecut în ele nici o operațiune, ci le-a ținut în alb, numita a făcut apel în contra aceluși proces-verbal înaintea tribunalului Ilfov; că, această instanță, sect. IV, prin sentința No. 83 din 1914, a admis apelul și a anulat procesul-verbal de contravenție; că, Ministerul de finanțe, făcând recurs în contra acestei sentințe, Inalta Curte, secția III, prin decizia No. 187 din 1914, a casat sentința tribunalului și a trimis procesul

a se judecă din nou de tribunalul Prahova; că, acest tribunal, sect. III, prin sentința cu No. 389 din 1914, a admis din nou apelul contravenienței și a apărât-o iarăși de amenda la care fusese condamnată prin procesul-verbal de contravenție; că, Ministerul de finanțe, făcând recurs și în contra acestei sentințe, a invocat același motiv pentru care s'a casat sentința tribunalului Ilfov, și de aceea secțiunea III a acestei Inalte Curți, prin deciziunea No. 310 din 1915, a trimis recursul în cercetarea secțiunilor-unite, în conformitate cu art. 65 din legea sa organică;

Având în vedere că tribunalul Prahova își motivează sentința pe considerațiunea că legea timbrului, privind numai infracțiunile de ordin pur fiscal, pedepsește cu amendă pe comerciantul care nu posedă registre sau refuză de a le prezenta, nu și pe acela care, posedând registre, n'a trecut în ele nici o operațiune;

Având în vedere dispozițiunile art. 85 din legea timbrului și art. 22—27 din codul de comerț;

Considerând că, codul de comerț prevede modul cum trebuie să fie ținute registrele comerciale, pentru ca ele să îndeplinească scopul pentru care sunt prescrise;

Că, ținerea unor registre în alb nu poate avea valoarea unor registre comerciale și, prin urmare, ele nu pot satisface cerințele legii timbrului, după cum nu satisfac nici pe acelea ale codului de comerț. Într'adevăr, dacă sancțiunea netrecerii în mod regulat în registre a operațiunilor comerciale este prevăzută în codul de comerț și nu intră în atribuțiunile agenților fiscali de a cerceta și controla sub acest raport, regularitatea registrelor, de asemenea nici legea timbrului nu este satisfăcută dacă comerciantul ține registrele în alb, căci în acest mod fiscul este frustrat în drepturile sale prin neconsumarea filelor necesare trecerii operațiunilor pentru care comerciantul datorește fiscalului timbru;

Că, prin trecerea operațiunilor comerciale, consumându-se filele timbrate, fiscul percepe taxele de timbru ce i-se datoresc, lucru ce nu ar avea loc, dacă comerciantul ar ține de formă numai niște registre în alb, cu un număr foarte restrâns de file și ar fi considerat că satisface legii timbrului, dacă le prezintă în această stare, oricând și oricâți ani ar exercita comerțul său;

Că, prin urmare, legea timbrului, fără a se ocupa de sancțiunea pusă de codul de comerț, în caz când comerciantul nu ține registrele sale în regulă, reclamă ea singură, în interesul fiscalului, ținerea de registre reale, în

care comerciantul să-și treacă operațiunile, iar nu a unor registre în alb, pe care comerciantul să le poată prezenta neconținut, oricâți ani ar trece dela timbrarea lor;

Că, astfel fiind, întrucât e constatat în speță, că Roza Meinel a prezentat agentului fiscal, drept registre comerciale, două registre timbrate încă din anul 1910 și în care nu este trecută nici o operațiune, este cert că o asemenea posedare de registre echivalează nu numai cu o ținere neregulată de registre, dar cu o completă neposedare a registrelor comerciale vizate de art. 22 — 27 din codul de comerț și art. 85 din legea timbrului;

Că, prin urmare, numai prin exces de putere, violarea și greșita interpretare a citatelor texte de lege, a apărât tribunalul, prin sentința adusă în recurs, pe contravenientă, de amenda la care fusese condamnată de fisc;

Că, dar, motivul de casare este întemeiat și recursul urmează a fi admis;

Având în vedere și dispozițiunile art. 65 din legea organică a acestei Inalte Curți.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 4 Martie 1915

Președinta d-lui Al. Dem. Oprescu, consilier

General I. C. Deșliu cu Ministerul de finance

PENSIUNI. — CALCULAREA PENSIUNEI. — ANI DE SERVICIU. —
GENERALI. — ART. 2, § 6 LEGEA GEN. DE PENSIUNI.

Prin legea generală de pensiuni, legiuitorul creând excepțiunea din art. 2, § 6 bis, în favoarea generalilor de divizie și brigadă, a înțeles să avantajeze numai pe aceia cari ar avea 35 ani efectiv în serviciul armatei, iar nu și pe acei cari ar putea completa numărul de 35 de ani prin ficțiunea legii — sporul — în baza art. 2, § 3 din lege, căci excepțiunile sunt de drept strict și nu se pot întinde prin analogie la alte cazuri în afară de cele prevăzute de lege.

No. 59. — Respins, ca nefondat, apelul făcut de general I. C. Deșliu, contra deciziei No. 1352 din 1914, a comisiunii pentru constatarea și regularea dreptului la pensiune.

S'au ascultat: d-l avocat Dumitrescu, pentru apelant; d-l avocat Al. Zeuceanu, pentru Ministerul de finance.

Curtea,

Având în vedere că apelantul, general Deșliu, atacând cu apel deciziunea comisiunii de pensiuni, susține că pensiunea sa nu trebuie calculată conform regulilor dreptului comun în materie de pensiune, așa cum a făcut comisiunea de apel, ci conform excepțiunii din art. 2, § 6 bis, de oarece d-sa are 3 ani în gradul de general, și deși are numai 33 ani de serviciu efectiv în armată, totuș acești ani de serviciu urmând a fi completați cu încă 2 ani, sporul, în baza art. 2, § 3 din lege, care acordă favoarea de a calcula astfel anii de serviciu ai generalilor demisionați, cari ar avea 30 ani de serviciu, așa că întrunește cei 35 ani ceruți de excepțiunea din art. 2, § 6 bis, și că deci și pensiunea sa urmează a fi acordată în consecință, adică $\frac{3}{4}$ din mijlocia soldelor pe ultimii 3 ani de serviciu;

Având în vedere că legea generală de pensiuni, prin art. 1, fixează regulile pentru așezarea în genere a drepturilor la pensiune, reguli ce formează dreptul comun în materie de pensiune și după cari, între alte condițiuni, nici o pensiune nu poate fi mai mare ca 9.000 lei anual;

Având în vedere că, tot legea pensiunilor, prin art. 2, stabilește câteva excepțiuni dela acest principiu, în favoarea mitropoliților, membrilor Curței de casație, generalilor, pentru care quantumul pensiunii poate depăși un maximum de 9.000 lei anual, dacă și aceștia întrunesc anume condițiuni, și anume pentru generalii de brigadă, după § 6 bis, din art. 2, se cere să aibă 35 ani de serviciu în armată și o vechime de cel puțin 3 ani în gradul de general;

Având în vedere că legiuitorul, creând excepțiunea din art. 2, § 6 bis, în favoarea generalilor de divizie și brigadă, a înțeles să avantajeze numai pe aceia cari ar avea 35 ani efectiv în serviciul armatei, iar nu și pe acei cari, prin ficțiunea legii — sporul — ar putea întruni numărul de 35 ani de serviciu, cum se pretinde de apelant;

Având în vedere că, dacă s'ar admite modul de a vedea al apelantului, ar fi a întinde excepțiunea din art. 2, § 6 bis și la alte cazuri decât cele anume prevăzute de lege; or, excepțiunile sunt de strictă interpretare și ele nu se pot întinde pe cale de analogie;

Considerând încă că, în ceea ce privește obiecțiunea făcută de apelant, că dacă i se calculează pensia după dreptul comun și nu e introdus în excepțiunea din

art. 2, § 6bis, ar însemnă că sporul de doi ani ce-i acordă legea, nu-i folosește la nimic și nu-i aduce nici un avantajiu, este nefondată, de oarece sporul de ani, această ficțiune a legii, în virtutea căreia se adaogă un număr de ani la cei serviți, are de scop de a mări proporția la sută în calcularea pensiunii, după mijlocia retribuțiunii pe cei din urmă cinci ani, sau a fi considerați ca ani efectivi serviți;

Având în vedere că, astfel fiind, apelantul nu întrunește și condițiunea cerută de art. 2, § 6bis, de a avea 35 ani efectiv serviți în armată, nu poate beneficia de dispozițiunile acestui text de lege și urmează ca pensiunea sa să fie calculată conform dreptului comun, așa cum a făcut comisiunea de apel, deci apelul său e nefondat și cată a fi respins.

Semnați: Al. Dem. Opreșcu, P. Hagiopol, I. Ionescu-Dolj.

TRIBUNALUL COMERCIAL ILFOV

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 3 Decembrie 1915

Președinta d-lui N. Algiu, prim-președinte

B. Aftalion cu firma «Eissenhüttenwerk Thalle»

MORATORIU.— AFACERI CONTRACTATE CU STRĂINĂTATEA.— SUSPENDAREA PLĂȚII CREANȚELOR.— SECHESTRU ASIGURĂTOR ȘI DEFINITIV. — ART. I DIN LEGEA MĂSURILOR EXCEPȚIONALE DIN 24 DECEMBRIE 1914.

Prin art. 1 din legea măsurilor excepționale din 24 Decembrie 1914, care acordă tuturor comercianților o amânare de plată pentru îndeplinirea angajamentelor bănești provenite din afaceri contractate cu străinătatea, se interzice implicit și luarea de măsuri asigurătoare, de oarece altfel, comerciantul care, după această lege, nu este ținut să-și achite creanțele față de străinătate, ar putea totuși fi constrâns, în exercițiul comerțului său, prin luare de măsuri asigurătoare, ca sechestrul asigurător sau definitiv, cari isbind de indisponibilitate întreg fondul său comercial, i-ar crea o situațiune extrem de primejdioasă și contrarie considerațiunilor cari au prezidat la întocmirea legii moratorului.

No. 185. — S'au prezentat: contestatorul B. Aftalion, prin procurator M. Rosenfeld, asistat de d-l avocat I. Gr. Periețeanu; intimata creditoare firma «Eissenhüttenwerk Thalle», prin d-l avocat M. G. Valerian.

Tribunalul,

Având în vedere contestația făcută de B. Aftalion, prin petiția înregistrată la No. 52050 din 1915, în contra urmăririi ordonate de acest tribunal, prin adresa No. 22154 din 1915, și în contra procesului-verbal de sechestrul, dresat în baza acelei adrese de portăreii acestui tribunal, în ziua de 31 Octombrie 1915;

Având în vedere că, din susținerile orale ale părților, actele și lucrările din dosar, se constată, în fapt, că casa germană «Eissenhüttenwerk Thalle», dobândind în contra lui B. Aftalion, prin deciziile Curții de apel, secția II, din București, cu No. 35 din 1914 și 64 din 1915, o creanță consistând în plata unor mărfuri comandate la acea casă, prin reprezentantul ei din București, pune în urmărire averea acestuia, înființând un sechestrul definitiv și fixând termen de vânzare, și că, în contra acestei urmăriri, B. Aftalion face contestația de față, cerând anularea ei în temeiul art. 1 din legea măsurilor excepționale din 24 Decembrie 1914;

Având în vedere că, prin art. 1 din menționata lege, se acordă tuturor comercianților o amânare de plată pentru îndeplinirea angajamentelor bănești, provenite din afaceri contractate cu străinătatea, direct ori prin reprezentanți sau prepuși din țară, înainte de data depunerii acestei legi, plătibile în țară sau străinătate, o amânare de plată de 4 luni dela data scadențelor, iar pentru creanțele fără termen sau pentru cele scăzute înainte de depunerea acestei legi, fie că s'au făcut sau nu acțiuni, ori s'au obținut hotărâri, termenul de amânare de 4 luni, socotindu-se dela 10/23 Decembrie 1914 (vezi decretul regal No. 2585 din 28 Noembrie a. e., publicat în *Monitorul oficial* No. 199 din 1915, prin care se acordă, în ultimul timp, o nouă amânare de plată de 4 luni, socotit dela 30 Noembrie 1915);

Având în vedere că, în speță, fiind vorba de o creanță care, prin efectul retroactiv al hotărârii ce o consfințește în mod definitiv, a devenit exigibilă dela data intentării acțiunii, deci anterior legii din 24 Decembrie 1914, dispozițiunile art. 1, arătate mai sus, sunt aplicabile în ce privește plata ei, și dacă plata nu se poate cere, nici măsurile de urmărire sau de constrângere la plată nu se pot lua;

Având în vedere că, în ce privește obiecțiunea creditoarei urmăritoare, că contestatorul, neinvocând înaintea instanțelor judecătorești sus zisa lege, atunci când procesul de află în curs de judecată, nu mai poate

să o invoace astăzi, de oarece a renunțat în mod tacit la ea, este neîntemeiată, întrucât renunțările nu se presupun, ci trebuie formal făcute, iar, pedealtăparte, contestatorul nu putea să invoace sus zisa lege, cu acea ocazie, de oarece nu eră vorba în proces de o creanță certă, lichidă și exigibilă, recunoscută de el, ci de pretențiuni formulate reciproc de ambele părți, astfel că el, până nu s'a dat hotărîrea definitivă, nu putea fi considerat obligat la plata unei creanțe față de creditoarea de azi, calitatea acesteia de creditoare fiind valorificată judecătorește numai în momentul când s'a dat acea hotărîre definitivă;

Având în vedere că, în ce privește ultima obiecțiune a debitoarei urmăritoare, că legea invocată nu oprește decât executarea, iar nu luarea de măsuri asigurătoare, este iarăș neîntemeiată, de oarece, în speță, nu se poate discuta chestiunea măsurilor asigurătoare, sechestrul înființat de creditoare nefiind un sechestrul asigurător, ci unul definitiv, care constituie un act de urmărire, fiind preliminarul vânzării silite, care dealtfel, a și fost cerută și obținută de creditoare;

Considerând că, chiar dacă sechestrul definitiv înființat ar putea fi considerat ca o simplă măsură asigurătoare, o asemenea măsură este inadmisibilă față de legea moratoriului, care, suspendând plata, se înțelege dela sine că nu poate îngădui luarea de măsuri cari presupun exigibilitatea creanței;

Că, acest lucru rezultă în mod precis din expunerea de motive a legii, care arată că legiuitorul a voit să stabilească pentru comercianții români o reciprocitate față de comerțul străin, care se bucură de favoarea moratoriului și din alin. 5 al art. 1, care dispune că, în timpul moratoriului, nici o acțiune nu se poate intenta, se înțelege dela sine că a interzis implicit și luarea de măsuri asigurătoare, știut fiind că asemenea măsuri nu se pot lua decât în temeiul unor acțiuni intentate, judecate sau neintentate, ceea ce este inadmisibil;

Considerând, pedealtăparte, că legea măsurilor excepționale ar deveni iluzorie, căci de îndată ce un comerciant, cu toate că după lege nu este ținut să-și achite creanțele față de străinătate, ar putea fi totuș constrâns în exercițiul comerțului său, prin luarea de măsuri asigurătoare, evident că ar ojunge în mod fatal la situațiuni extrem de grave și ruinătoare, de care legea a voit să-l scutească, căci sechestrul asigurător sau definitiv, poate isbi de indisponibilitate întreg fondul său

comercial, ceea ce constituie fără îndoială o situațiune extrem de primejdioasă și contrarie considerațiunilor cari au prezidat la întocmirea legii moratoriului;

Considerând că, măsurile conservatorii despre cari vorbește art. 2 din lege, invocate de creditoare, sunt referitoare la alte categorii de persoane și anume la mobilizați, și acea dispoziție legală regulează raporturile dintre contractanți din interiorul țării, iar nu față cu străinătatea, și deci legiuitorul s'a arătat mai larg în această privință, este explicabil prin aceea că raporturile dintre contractanți față cu străinătatea nu pot fi cârmuite de dispozițiunile din art. 2 din lege, deoarece pentru regularea acestor raporturi, despre care tratează art. 1, legiuitorul a avut în vedere cu totul alte considerațiuni, pe cari le enunță în expunerea sa de motive și anume principiul reciprocității, voind să facă pe negustorii români să se bucure de aceleași privilegii de cari ce bucură negustorii străini în țara lor;

Că, așa fiind, din toate aceste puncte de vedere, contestația de față devine fondată și cată a se admite, anulându-se în consecință urmărirea și sechestrul;

Având în vedere și cererea de cheltueli de judecată, făcută de contestator, în privința cărora apreciind, le fixează la suma de 60 lei.

Pentru aceste motive, admite contestația, etc.

Semnați: N. Algiu, I. Slătineanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI BACĂU SECȚIUNEA II

Audiența dela 30 Octombrie 1915

Președinta d-lui D. Ardeleanu, judecător de ședință

Pavel zis Iorgu Stoian cu Ministerul public

PERCEPTOR. — DETURNARE MOMENTANĂ. — DEPUNEREA SUMEI MAI ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA ORICĂREI URMĂRIRI PENALE. — LIPSA INTENȚIUNEI FRAUDULOASE. — ART. 140 C. PEN.

Deturnarea de bani, comisă de către un perceptor, depozitar sau contabil public, nefiind altceva decât un abuz de încredere, agravat prin calitatea aceluia care îl comite, urmează că, în îndeplinirea unui atare delict, nu este suficient ca funcționarul, ca mandatar, să se fi servit de sumele de bani ce i-au fost încredințate, legea penală, prin art. 140, nereferindu-se la deturnările momentane, ci la acelea frauduloase, făcute în scop de sustragere, știind agentul, în momentul când își aproprie banii, că starea sa materială nu-i

permite a restitui suma deturnată, atunci când ea va deveni exigibilă.

No. 1495. — S'a prezentat inculpatul, asistat de d-l avocat I. Dimitrescu. Ministerul public reprezentat prin d-l procuror Volente Ionescu.

Tribunalul,

Asupra procesului penal de față.

Văzând că, prin ordonanța definitivă No. 52 din 25 Iunie a. e., a d-lui jude-instructor Bacău, se trimite în judecata acestui tribunal pe Pavel, zis și Iorgu Stoian, din comuna Părincea, acest județ, pentru că în calitate de perceptor fiscal al circ. 8 Geoseni, ar fi sustras, din încasările ce a făcut în comunele Răcățau și Geoseni, suma de 1.180 lei și 79 bani, fapt prevăzut și pedepsit de art. 140 c. penal;

Văzând că, în fapt, se constată următoarele: În ziua de 16 Decembrie 1914, controlorul fiscal Gr. C. Popescu, cu ocaziunea inspecției ce a făcut la circumscripția 8, Geoseni, unde, ca perceptor, funcționa inculpatul, a găsit în sarcina acestuia o lipsă de 1.180 lei și 79 bani. Intrebat atunci de către controlor, inculpatul, recunoscând lipsa, a arătat că, în timpul din urmă, având nevoie de bani pentru înlăturarea momentană a unor greutăți familiare, și-a apropiat suma de mai sus, ce încasase dela cele două comune, fără intenția frauduloasă de a o sustrage, ci cu gândul de a o pune la loc imediat ce timpul îi va permite, având o bună stare materială și putând oricând face față unei atare sume. După 12 zile, adică la 28 Decembrie 1914, inculpatul depune la administrația financiară Bacău, suma cu care a fost găsit lipsă. La 7 Ianuarie a. e., se fac primele cercetări de către administratorul plășei Siret, consemnate în procesul-verbal aflător la dosar, iar la 15 Ianuarie a. e., prin rechizitorul introductiv No. 26 din aceea zi, se deschide acțiune publică pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 140 c. pen., trimițându-se afacerea la instrucție, de unde, prin ordonanța definitivă sus indicată, inculpatul este trimis în judecata acestui tribunal;

Văzând că, pe baza art. 140 c. pen., orice perceptor, orice depozitar, etc., care va fi deturnat sau sustras bani publici sau privați, sau efecte, etc., ce se vor afla în mâinile lui, în puterea însărcinării sale, se va pedepsi cu închisoare, etc.;

Considerând că, unul din elementele unui atare fapt, ca oricărui delict în genere, fiind și acela al intențiunii frauduloase, cată a vedeà dacă, față de împrejurările

sus arătate, se poate spune că, în speță, există un atare element;

Considerând că deturnarea de bani, comisă de către un perceptor, depozitar sau contabil public, nefiind altceva decât un abuz de încredere, agravat prin calitatea aceleia care îl comite, urmează că, în îndeplinirea unui atare delict, nu este suficient ca funcționarul, ca mandatar, să se fi servit de sumele de bani ce i-au fost încredințate, legea penală, prin art. 140, nereferindu-se la deturnările momentane, ci la acelea frauduloase, făcute în scop de sustragere, știind agentul, în momentul când își aproprie banii, că starea sa materială nu-i permite a restitui suma deturnată, atunci când ea va deveni exigibilă;

Că, simplul fapt material al deturnării, adică un simplu deficit, neurnat de vre-o denegare în privința restituirii sumei, sau de imposibilitatea unei atare restituiri, cu începere din momentul în care agentul este pus în întârziere de a o face, neputând constitui delictul de delapidare, cată a vedeà, față de toate acestea, dacă, în speță, I. Stoian s'a făcut culpabil de un atare delict;

Văzând că suma cu care inculpatul a fost găsit lipsă la 16 Decembrie 1914, și a cărei restituire nu a tăgăduit-o vreodată, a fost depusă de dânsul la 28 Decembrie acel an, iar acțiunea publică s'a deschis la 15 Ianuarie a. e., fiind trimis în judecată tocmai la 25 Iunie a. e. (ordonanța definitivă), din toate acestea rezultă că banii au fost depuși mai înainte de începerea oricărei urmăriri, și cu mult înainte ca inculpatul să fi fost trimis înaintea judecătoarei;

Că, în atare împrejurări, lipsind faptului elementul intențiunii delictuale, urmează că nu poate fi vorba de o responsabilitate penală, așa că inculpatul cată a fi achitat.

Pentru aceste motive, redactate de către d-l judecător C. St. Bossie, în neunire cu concluziunile d-lui prim-procuror, achită.

Semnați: D. Ardeleanu, C. St. Bossie.

BIBLIOGRAFIE

Prezidentul Tribunalului în legislațiunea Română, *tratat despre atribuțiunile acestui magistrat în codul civil și procedura sa, codul de comerț, de procedură criminală, cum și în toate celelalte legi și regulamente în vigoare. Ediția a doua complet refăcută și îndoit adausă, conținând și o bogată colecțiune de Maxime juridice latine și franceze, traduse și adnotate în raport cu legile*, de V. G. Tataru, președinte la Curtea de apel din Galați.